

Nyhedsbrev om samspillet mellem arbejdsløshedsforsikringsloven og reglerne for ophold og arbejde i Danmark

Formålet med dette nyhedsbrev er at give a-kasserne et billede af, hvilke regler for ophold og arbejde der gælder for henholdsvis statsborgere fra et andet EU/EØS-land eller Schweiz og deres familiemedlemmer uanset nationalitet, og personer fra andre lande, såkaldte tredjelande.

Opholdsreglerne er indsat i to vejledende skematiske oversigter - skemaet på side 2 vedrører statsborgere fra et andet EU/EØS-land eller Schweiz og deres familiemedlemmer uanset nationalitet, og skemaet på side 4 vedrører statsborgere fra tredjelande (der ikke er omfattet af EU-reglerne).

Dette nyhedsbrev er ikke en vejledning til a-kasserne om reglerne for ophold og arbejde, da a-kasserne i tvivlstilfælde altid skal kontakte rette myndighed på området:

EU-opholdsbekendtgørelsen

Spørgsmål om fortolkning af reglerne kan rettes til Statsforvaltningen. Kontaktoplysninger kan findes på www.Statsforvaltningen.dk

Udlændingeloven

Spørgsmål om fortolkning af reglerne kan rettes til henholdsvis Udlændingestyrelsen eller Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI). Ressortfordelingen fremgår af den skematiske oversigt vedrørende tredjelandstatsborgere. Kontaktoplysninger til Udlændingestyrelsen og SIRI findes på www.nyidanmark.dk.

Arbejdsløshedsforsikringsloven og rådighedsbekendtgørelsen

Spørgsmål om fortolkning af reglerne kan rettes til Center for Klager om Arbejdsløshedsforsikringen (CKA). Kontaktoplysninger kan findes på www.ckaask.dk

Dette nyhedsbrev erstatter det daværende Arbejdsdirektorats rundskrivelse nr. 11/04 af 14. april 2004.

Betingelser for ret til dagpenge

For at få ret til dagpenge skal man opfylde reglerne om beskæftigelseskrav og medlemskab samt have bopæl og ophold i Danmark (medmindre andet er bestemt af EU-reglerne). Derudover er det en betingelse, at man kan tage arbejde med dags varsel. Det forudsætter bl.a., at der ikke er faktiske eller retlige hindringer for, at man lovligt kan tage arbejde.

For udenlandske statsborgere betyder det, at pågældende skal have ret til at opholde sig og arbejde i Danmark. Reglerne for ophold og arbejde i Danmark kan have indflydelse på om udenlandske statsborgere opfylder rådighedsreglerne, idet ikke alle udenlandske statsborgere har ret til ophold og arbejde på fuld tid.

Når en person anmoder om optagelse i en a-kasse, skal personen oplyse, om pågældende er dansk statsborger. I benægtende fald skal a-kassen undersøge, om der findes faktiske eller retlige forhold, der bevirker, at pågældende ikke kan modtage dagpenge eller kun kan modtage dagpenge i en tidsbegrænset periode. A-kassen kan på baggrund heraf vejlede personen om mulighederne for at opnå ret til dagpenge, og undgå at a-kassen foretager fejludbetalinger.

Når et medlem melder sig ledig, kan a-kassen som udgangspunkt lægge medlemmets oplysninger på blandt andet ledighedserklæringen om medlemmet har tidsbegrænset opholds- og arbejdstilladelse i Danmark til grund ved udbetaling af dagpenge. I tvivlstilfælde skal a-kassen dog altid kontakte Udlændingestyrelsen, eller Statsforvaltningen, hvis personen er omfattet af EU-opholdsbekendtgørelsen.

Hvis medlemmet svarer nej til at have en tidsbegrænset opholdstilladelse i Danmark, og pågældende er tredjelandstatsborger, skal a-kassen inden dagpengeudbetalingen anmode medlemmet om at komme med dokumentation for, i hvilket omfang medlemmet har ret til at tage arbejde i Danmark. Eksempler på dokumentation fremgår af de skematiske oversigter, og dertil evt. afgørelser herom fra rette myndigheder.

Hvis a-kassen bliver bekendt med forhold, der giver anledning til at betvivle, at et ledigt medlem, uanset tidligere afgivne oplysninger herom, har ret til at opholde sig og arbejde i Danmark, skal a-kassen anmode medlemmet om dokumentation for, om medlemmet har ret til at tage arbejde i Danmark.

Det bemærkes, at a-kasserne skal vejlede deres medlemmer med andet statsborgerskab end dansk om opholds- og arbejdstilladelsers betydning for retten til dagpenge. Derudover bedes a-kasserne henvise deres medlemmer til rette myndighed for yderligere vejledning om reglerne for ophold og arbejde i Danmark.

Må udenlandske statsborgere modtage dagpenge?

Hvis et medlem har ret til at opholde sig og arbejde i Danmark og i øvrigt opfylder betingelserne for ret til dagpenge, herunder kan tage arbejde med dags varsel, kan medlemmet modtage dagpenge fra a-kassen. A-kassen skal dog være opmærksom på eventuelle begrænsninger i retten til at opholde sig og arbejde i Danmark, eller hvis medlemmets status i øvrigt ændrer sig. Herudover skal a-kassen være opmærksom på, at et medlems modtagelse af dagpenge på dimittendvilkår i visse tilfælde kan have betydning for medlemmets opholdsgrundlag. Der henvises til den vejledende skematiske oversigt (greencard og etableringskort).

Et medlem skal oplyse a-kassen om ændringer i medlemmets forhold, der har betydning for medlemmets ret til optagelse, medlemskab, ydelser mv.

EU-borgere og deres familiemedlemmer uanset nationalitet

I EU-opholdsbekendtgørelsen sidestilles statsborgere fra et EØS-land og fra Schweiz med statsborgere fra et EU-land.

EU-borgeres ret til ophold fremgår af EU-opholdsbekendtgørelsen §§ 3-7. Familiemedlemmer uanset nationalitet til EU-borgere kan også have en opholdsret efter EU-reglerne, jf. EU-opholdsbekendtgørelsen §§ 8-15.

Det afgørende er, om det kan lægges til grund, at EU-borgeren/familiemedlemmet har opholdsret efter EU-retten.

Dette kan ske ved fremvisning af et registreringsbevis/opholdskort, der viser, hvilket opholdsgrundlag Statsforvaltningen har lagt til grund på tidspunktet for udstedelsen af beviset. Omstændighederne kan imidlertid have ændret sig på det tidspunkt, hvor EU-borgeren eller familiemedlemmet ansøger om dagpenge, og derudover er det ikke en betingelse for lovligt ophold, at EU-borgeren eller familiemedlemmet har et registreringsbevis, opholdskort m.v., jf. herved EU-opholdsbekendtgørelsens § 41.

I tilfælde, hvor der i forbindelse med en ansøgning om dagpenge, er tvivl om EU-borgerens eller familiemedlemmets nuværende opholdsgrundlag, skal a-kassen kontakte Statsforvaltningen for at få afklaret, om personen har lovligt ophold.

Vejledende skematisk oversigt:

Opholdsgrundlag	Lovligt ophold i Danmark?	Tage fuldtids-arbejde med dags varsel?	Ressortmyndighed
Arbejdssøgende i	Ja, jf. EU-opholdsbekendtgørelsens § 3, stk. 4.	Ja	Statsforvaltningen

forlængelse af indrejse			
Familiemedlemmer ¹ til arbejdsøgende (hovedpersonen)	Ja under visse betingelser. Bemærk at der gælder forskellige betingelser afhængig af hvilket familiemedlem, der er tale om. Se EU-opholdsbekendtgørelsens § 8, stk. 3 og 4. Er familiemedlemmet EU-borger kan vedkommende også have lovligt ophold på andet grundlag f.eks. som arbejdsøgende.	Ja	Statsforvaltningen
Arbejdstager/selvstændig erhvervsdrivende	Ja, jf. EU-opholdsbekendtgørelsens § 3, stk. 1.	Ja	Statsforvaltningen
Familiemedlemmer til arbejdstagere/selvstændige erhvervsdrivende	Ja under visse betingelser. Se EU-opholdsbekendtgørelsens § 8, stk. 1 og 2.	Ja	Statsforvaltningen
Arbejdstager/selvstændig erhvervsdrivende, som ikke længere er erhvervsaktiv	Ja i visse tilfælde, jf. EU-opholdsbekendtgørelsens § 3, stk. 2, nr. 1-5. Se også § 3, stk. 3.	Ja	Statsforvaltningen
Familiemedlemmer til arbejdstagere/selvstændige erhvervsdrivende, som ikke længere er erhvervsaktive	Ja under visse betingelser. Se EU-opholdsbekendtgørelsens § 8, stk. 1 og 2.	Ja	Statsforvaltningen
Udstationerede EU-borgere	Ja, jf. EU-opholdsbekendtgørelsens § 4, stk. 1.	Ja	Statsforvaltningen
Familiemedlemmer til udstationerede EU-borgere	Ja under visse betingelser. Se EU-opholdsbekendtgørelsens § 9, stk. 1 og 3.	Ja	Statsforvaltningen
Studerende	Ja, jf. EU-opholdsbekendtgørelsens § 5, stk. 1.	Ja	Statsforvaltningen
Familiemedlemmer til studerende	Ja under visse betingelser. Se EU-opholdsbekendtgørelsens § 10.	Ja	Statsforvaltningen
Personer med tilstrækkelige midler	Ja, jf. EU-opholdsbekendtgørelsens § 6, stk. 1.	Ja	Statsforvaltningen
Familiemedlemmer til personer med tilstrækkelige midler	Ja under visse betingelser. Se EU-opholdsbekendtgørelsens § 11.	Ja	Statsforvaltningen
Familiemedlemmer til pensionerede mv.	Ja under visse betingelser. Se EU-opholdsbekendtgørelsens § 12.	Ja	Statsforvaltningen
Familiemedlemmer til danske statsborgere, der har benyttet retten til fri bevægelighed	Ja, jf. EU-opholdsbekendtgørelsens § 13.	Ja	Statsforvaltningen
Familiemedlemmer med ret til ophold, efter at	Ja under visse betingelser. Se EU-opholdsbekendtgørelsens § 14	Ja	Statsforvaltningen

¹ Familiemedlemmer i denne skematiske oversigt defineres i EU-opholdsbekendtgørelsens § 2, som har følgende ordlyd:

§ 2. Ved familiemedlem forstås i denne bekendtgørelse

- 1) en hovedpersons ægtefælle,
- 2) direkte efterkommere under 21 år enten af en hovedperson eller af en hovedpersons ægtefælle,
- 3) direkte efterkommere over 21 år enten af en hovedperson eller af en hovedpersons ægtefælle, når de forsørges af hovedpersonen eller af ægtefællen,
- 4) personer, der er beslægtet i opstigende linje enten med en hovedperson eller med en hovedpersons ægtefælle, når de forsørges af hovedpersonen eller af ægtefællen,
- 5) en hovedpersons andre familiemedlemmer, hvis de i det land, de ankommer fra, forsørges af hovedpersonen eller er optaget i dennes husstand, eller
- 6) en hovedpersons andre familiemedlemmer, hvis alvorlige helbredsmaessige grunde gør det absolut nødvendigt, at hovedpersonen personligt plejer de pågældende.

Stk. 2. Med ægtefælle sidestilles i denne bekendtgørelse en registreret partner.

Stk. 3. Bestemmelserne i denne bekendtgørelse om ægtefæller finder tilsvarende anvendelse i tilfælde, hvor en person over 18 år samlever på fælles bopæl i fast samlivsforhold af længere varighed med en hovedperson over 18 år.

hovedpersonen er død eller er udrejst			
Familiemedlemmer med ret til ophold efter ophør af ægteskab	Ja under visse betingelser. Se EU-opholdsbekendtgørelsens § 15.	Ja	Statsforvaltningen
Tidsubegrænset ophold	Ja, jf. EU-opholdsbekendtgørelsens § 19.	Ja	Statsforvaltningen

Det bemærkes, at dagpenge kan indgå i vurderingen af, om en person har tilstrækkelige midler, hvis dette er en forudsætning for den pågældendes opholdsgrundlag, se EU-opholdsbekendtgørelsens § 6 og § 27, stk. 1.

Tredjelandssstatsborgere, der ikke er omfattet af EU-reglerne

For statsborgere fra tredjelande vil det i langt de fleste tilfælde fremgå af personens opholdskort, om pågældende har opholds- og arbejdstilladelse. Forevisning af dokumentation for opholds- og arbejdstilladelse vil således typisk kunne ske ved, at medlemmet foreviser sit opholdskort eller afgørelse fra Udlændingestyrelsen eller SIRI. Se eksempel på opholdskort på: <http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/C44E50C0-B423-426F-965B-3B4838AA0323/0/Folderopholdskort.pdf>

Bemærk, at hvis tredjelandssstatsborgeren søger om forlængelse af sin opholds- og arbejdstilladelse, inden denne er udløbet, **bevarer** pågældende sin ret til at arbejde i overensstemmelse med den meddelte tilladelse i det tidsrum, hvor pågældendes sag behandles i Udlændingestyrelsen eller SIRI. Hvis pågældende søger om en anden type opholdsgrundlag, **bevarer vedkommende sin ret til ophold, men ikke til at arbejde** i det tidsrum, hvor pågældendes sag behandles i Udlændingestyrelsen eller SIRI. I denne situation kan pågældende **ikke påtage sig arbejde med dags varsel** og står derfor ikke til rådighed for arbejdsmarkedet.

Vejledende skematisk oversigt:

Opholdsgrundlag	Lovligt ophold?	Tage fuldtidsarbejde med dags varsel?	Ressortmyndighed
Visum	Ja, jf. udlændingelovens §§ 4, 4 a og 4 b.	Nej (se dog udlændingebekendtgørelsens § 24, stk. 2, om udlændinge, der for et tidsrum af 3 måneder er fritaget for krav om arbejdstilladelse)	Udlændingestyrelsen
Visumfrit ophold	Ja, jf. udlændingelovens § 2 b og § 3	Nej (se dog udlændingebekendtgørelsens § 24, stk. 2, om udlændinge, der for et tidsrum af 3 måneder er fritaget for krav om arbejdstilladelse)	Udlændingestyrelsen
Asyl	Ja, jf. udlændingelovens §§ 7 og 8.	Ja	Udlændingestyrelsen
Familiesammenføring	Ja, jf. udlændingelovens § 9.	Ja	Udlændingestyrelsen
Humanitært ophold	Ja, jf. udlændingelovens § 9 b.	Ja	Justitsministeriet
Greencard	Ja, jf. udlændingelovens § 9 a, stk. 2, nr. 1.	Ja, Et greencard giver mulighed for at søge og tage arbejde i Danmark. Bemærk dog at greencard betinges af, at udlændingen ikke modtager dagpenge på dimittendvilkår efter § 54 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., jf. udlændingelovens § 9 a, stk. 3, 5. pkt.)	SIRI (Greencard)
Medfølgende familie til greencardindehavere	Ja, jf. udlændingelovens 9 m.	Ja	SIRI (Greencard)

Øvrige arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende	Ja, jf. udlændingelovens § 9 a, stk. 2, nr. 2-9, 11 og 13.	Udlændingen kan kun arbejde i den stilling, vedkommende har fået opholds- og arbejdstilladelse på baggrund af. Hvis udlændingen ønsker at skifte arbejde, skal vedkommende som udgangspunkt have en ny opholds- og arbejdstilladelse. Bemærk at en udlænding i visse tilfælde kan påbegynde arbejde for en ny arbejdsgiver, før der er taget stilling til, om der kan meddeles ny opholds- og arbejdstilladelse. Se udlændingelovens § 9 a, stk. 10.	SIRI (Greencard/Studie/Erhverv)
Medfølgende familie til øvrige arbejdstagere / selvstændige erhvervsdrivende	Ja, jf. udlændingelovens § 9 m.	Ja	SIRI (Greencard/Studie/Erhverv)
Etableringskort	Ja, jf. udlændingelovens § 9 a, stk. 2, nr. 10.	Ja, Et etableringskort giver mulighed for at søge og tage arbejde i Danmark. Bemærk dog at etableringskort betinges af, at udlændingen ikke modtager dagpenge på dimittendvilkår efter § 54 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., jf. udlændingelovens § 9 a, stk. 3, 5. pkt.)	SIRI (Greencard)
Medfølgende familie til indehaver af etableringskort	Ja, jf. udlændingelovens § 9 m.	Ja	SIRI (Greencard)
Religiøse forkyndere	Ja, jf. udlændingelovens § 9 f.	Arbejdstilladelse gives til beskæftigelse i et bestemt arbejdsforhold til udlændinge med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, jf. udlændingebekendtgørelsens § 25, stk. 3, og § 26, stk. 1, 1. pkt.	Udlændingestyrelsen
Medfølgende familie til religiøse forkyndere	Ja, jf. udlændingelovens § 9 c, stk. 1.	Ja	Udlændingestyrelsen
Studerende	Ja, jf. udlændingelovens § 9 i.	Visse udenlandske studerende kan arbejde i 15/20 timer om ugen ² og tage fuldtidsarbejde i månederne juni, juli og august ³ . Studietilladelsen indebærer endvidere en jobsøgningsstilladelse, der giver personen ophold til at søge arbejde i Danmark i 6 måneder efter endt studie. I jobsøgningsperioden bibeholdes retten til at arbejde 15/20 timer om ugen og fuldtid i sommermånederne, samt status	SIRI (Studie)

² Studerende med opholdstilladelse fra før 1.1.2015 kan kun arbejde 15 timer om ugen, hvorimod studerende med opholdstilladelse efter 1.1.2015 kan arbejde 20 timer om ugen. Der henvises til § 17, stk. 3 i bekendtgørelse nr.1550 af 23. december 2014 (studiebekendtgørelsen).

³ Se §§ 5 og 16 i bekendtgørelse nr.1550 af 23. december 2014 (studiebekendtgørelsen).

		som studerende. Bemærk dog, at studietilladelsen er betinget af, at udlændingen ikke modtager offentlig hjælp til forsørgelse, herunder arbejdsløshedsdagpenge.	
Medfølgende familie til studerende	Ja, jf. udlændingelovens § 9 n.	Ja	SIRI (Studie)
Au pair	Ja, jf. udlændingelovens § 9 j.	Nej	SIRI (Studie)
Praktikanter og volontører	Ja, jf. udlændingelovens § 9 k.	Udlændingen kan kun arbejde i den praktikant/volontørstilling vedkommende har fået opholds- og arbejdstilladelse på baggrund af. Hvis udlændingen ønsker at skifte praktikant/volontørsted, skal vedkommende som udgangspunkt have en ny opholds- og arbejdstilladelse, inden den nye stilling påbegyndes.	SIRI (Studie)
Medfølgende familie til praktikanter	Ja, jf. udlændingelovens § 9 n.	Ja	SIRI (Studie)
Working Holiday	Ja, jf. udlændingelovens § 9 l.	Hovedformålet med opholdet er ferie men vedkommende kan – afhængig af hvilken Working Holiday aftale vedkommende er omfattet af – tage fuldtidsarbejde i et antal måneder i løbet af en 12 måneders periode ⁴ .	SIRI (Studie)
Tidsubegrænset opholdstilladelse	Ja, jf. udlændingelovens § 11.	Ja	Udlændingestyrelsen

⁴ Danmark har indgået Working Holiday-aftaler med Argentina, Australien, Canada, Chile, Japan, New Zealand og Sydkorea.